



Kontrolní závěr z kontrolní akce

17/06

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2017 pod číslem 17/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit cíle a podmínky podpory lesnictví v rámci *Programu rozvoje venkova* a národních dotačních programů Ministerstva zemědělství, a zda byly peněžní prostředky vynaloženy v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od února do srpna 2017.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2011 až 2016, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále též „MZe“); Státní zemědělský intervenční fond, Praha (dále též „SZIF“); Středočeský kraj, Praha; Ústecký kraj, Ústí nad Labem; Královéhradecký kraj, Hradec Králové; Jihomoravský kraj, Brno; Olomoucký kraj, Olomouc; Duben Petr, č.p. 36, Ždírec; STOPP, s.r.o., Dlouhé; obec Rouchovany, okres Třebíč; město Nové Město na Moravě; obec Častrov, okres Pelhřimov; Lesy města Brna, a.s., Kuřim; obec Drnovice, okres Blansko; Miroslav Kučera, Zdešov 51, Jarošov nad Nežárkou; obec Komárov, okres Tábor; Statek Blatná a.s., Praha; Ing. Miloslav Novotný, č.p. 85, Černá v Pošumaví; CHANA - DW, s.r.o., Zábrodí; Jiří Blažek, Rokycanská 1325/123, Plzeň; Lesy Luže, s.r.o., Luže; JISAM s.r.o., Pardubice; Teplárna Jindřichovice s.r.o., Jindřichovice pod Smrkem; VP STAR s.r.o., Staré Buky; Městské lesy Hradec Králové a.s.; Lesy a parky Trutnov s.r.o.; Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové; Vojenské lesy a statky ČR, s.p., Praha, město Hostomice; ADAPTA Skála, s.r.o., Mnichovo Hradiště; Lesní společnost Prylovi s.r.o., Lukavec; Lesy města Olomouce, a.s., Neředín, Olomouc; Bělecký Mlýn s.r.o., Olomouc; MARWOOD s.r.o., Hlína, okres Brno-venkov; obec Hošťálková, okres Vsetín; Arcibiskupství pražské, Praha; Jana Bošínová, Nebovazy 21, Křimov; Košťany Holdings spol. s r.o., Košťany; Lesy JEZEŘÍ, k.s., Praha; statutární město Most; Jan Kolowrat-Krakowský, Rychnov nad Kněžnou; Kinský dal Borgo, a.s., Chlumeck nad Cidlinou; Kristina Colloredo-Mansfeldová, Zámecká 5, Opočno; Joseph Michael Barton Dobenin, Husovo náměstí 1202, Nové Město nad Metují; Lesy Janeček s.r.o., Kvasiny; SPRÁVA MAJETKU HS s.r.o., Častolovice; Mendelova univerzita v Brně; obec Moravské Bránice, okres Brno-venkov; Singulární společnost Veverská Bítýška z.s.; Leoš Novotný, a.s., Praha; MP LESY, spol. s r.o., Benešov; Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.; Bouzovské lesy s.r.o., Bouzov – Bouzov 2; Lesní statek

TŘEMEŠEK, v.o.s., Oskava; Metropolitní kapitula u svatého Václava v Olomouci; statutární město Olomouc; obec Bělá pod Pradědem, okres Jeseník; Colloredo-Mannsfeld spol. s r.o., Zbiroh; Česká zemědělská univerzita v Praze; FINE DREAM, s.r.o., Praha; Czernin Dymokury s.r.o., Dymokury; Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav; Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Jíloviště; Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí; KINSKÝ Žďár, a.s., Žďár nad Sázavou; Velkostatek Tetín s.r.o., Tetín.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo Ministerstvo zemědělství, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námitkách Ministerstvo zemědělství podalo, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ č. 8/XV/2017 ze dne 23. října 2017.

Kolegium NKÚ na svém XVII. jednání, které se konalo dne 27. listopadu 2017,
schválilo usnesením č. 6/XVII/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ke konci roku 2015 pokrývaly lesní pozemky v České republice 2 668 392 ha půdy, tedy cca 34 % z celkového území státu, což je mírně pod průměrem zemí Evropské unie¹. Lesy vedle hospodářské funkce plní významné funkce celospolečenské, působí jako stabilizátor klimatu či zásobárna vody.

Stát podporuje hospodaření v lesích formou poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích, a to podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NV č. 30/2014 Sb.“). Tyto finanční příspěvky jsou poskytovány vlastníkům lesů nebo osobám, na které se vztahují práva a povinnosti vlastníků lesů.

Zároveň je oblast lesnictví podporována prostřednictvím programů rozvoje venkova České republiky. V kontrolovaném období byly dotace poskytovány jak z *Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013*, tak z navazujícího *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020*.

V červnu 2014 také Ministerstvo zemědělství vyhlásilo *Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin na období 2014–2018*.

1. Národní lesnický program na období do roku 2013

Hlavním strategickým dokumentem pro oblast lesnictví je ***Národní lesnický program pro období do roku 2013*** (dále též „NLP II“), který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 1. října 2008 č. 1221. Obsahuje shrnutí informací o stavu lesů a lesního hospodářství (k roku 2006), SWOT analýzu² a především cíle, klíčové akce a opatření pro oblast lesního hospodářství.

K naplňování NLP II byla zřízena Koordinační rada a specializované expertní skupiny, které podrobně rozpracovaly jednotlivá obecná opatření NLP II do konkrétních opatření legislativních, finančních či organizačních a také do opatření v oblasti výzkumu, osvěty a poradenství. Tato opatření shrnulo MZe v roce 2013 do materiálu *Závěry a doporučení Koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu II* (dále též „Závěry Koordinační rady“).

¹ Průměr lesnatosti jakožto podílu lesních pozemků na celkové rozloze státu je v zemích EU 37,6 %.

² SWOT analýza shrnuje silné a slabé stránky lesního hospodářství z hlediska ekonomického, ekologického a sociálního.

2. Programy rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 (dále též „PRV7+“) je dokument schválený Evropskou komisí (dále též „Komise“). Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a v souladu s prováděcími pravidly³ k této normě. PRV7+ byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 16. srpna 2006 č. 948.

Kontrola byla zaměřena na vybraná opatření a podopatření osy I a II PRV7+, blíže viz tabulka č. 1:

Tabulka č. 1: Přehled lesnických opatření PRV7+

Osa	Opatření	Podopatření
I.	I.1.2. Investice do lesů	I.1.2.1. Lesnická technika
		I.1.2.2. Technické vybavení provozoven
		I.1.2.3. Lesnická infrastruktura
II.	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	II.2.1.1. První zalesnění zemědělské půdy
	II.2.2. Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	II.2.2.1. Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu
	II.2.3. Lesnicko-environmentální platby	II.2.3.1. Zlepšování druhové skladby lesních porostů
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	II.2.4.1. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření
		II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Zdroj: programový dokument *Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013*.

Vysvětlivky:

- plošná podopatření
- projektová podopatření

Podopatření spadající pod osu I a podopatření II.2.4.1. a II.2.4.2. jsou projektová opatření, což znamená, že žadatel podává žádost o poskytnutí dotace na konkrétní projekt, který je hodnocen a případně vybrán k financování. Zbývající podopatření osy II (II.2.1.1., II.2.2.1. a II.2.3.1.) jsou plošná, resp. neprojektová, u těch je při splnění stanovených podmínek dotace vyplácena v závislosti na velikosti lesní plochy, kterou má žadatel zařazenu v daném podopatření.

Program rozvoje venkova na období 2014–2020 (dále též „PRV14+“) byl schválen Komisí a zpracován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském

³ Nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV); nařízení Komise (ES) č. 1975/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova; nařízení Komise (EU) č. 65/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova.

fondy a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „nařízení č. 1303/2013“), a byl zpracován i v souladu s prováděcími pravidly⁴ k nařízení č. 1303/2013.

Kontrola byla zaměřena na operace⁵ uvedené v tabulce č. 2:

Tabulka č. 2: Přehled lesnických opatření PRV14+

Modul	Operace
M4 Investice do hmotného majetku	4.3.2 Lesnická infrastruktura
M8 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů
	8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích
	8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách
	8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi
	8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin
	8.5.2 Neproduktivní investice v lesích
	8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin
	8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru
	15.2.1 Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin

Zdroj: programový dokument *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020*.

Vysvětlivky:

- plošné operace
- projektové operace

Za implementaci obou programů rozvoje venkova je odpovědné MZe, které je řídicím orgánem, a dále se na implementaci podílí SZIF, který je pověřen vykonáváním funkce platební agentury a provádí administraci a kontrolu žádostí o dotaci z obou programů.

3. Finanční příspěvky na hospodaření v lesích

Základním východiskem pro poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích je zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.⁶ Finanční příspěvky byly do roku 2013 poskytovány v souladu s přílohou č. 9 k zákonům o státním rozpočtu ČR⁷ a v následujících letech pak v souladu s NV č. 30/2014 Sb.

NKÚ zkontroloval tyto finanční příspěvky určené na hospodaření v lesích:

- finanční příspěvky na ekologické a k přírodě šetrné technologie pro hospodaření v lese,
- finanční příspěvky na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku,
- finanční příspěvky na opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů,

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

⁵ PRV7+ používal termíny „opatření“ a „podopatření“, PRV14+ používá termín „operace“.

⁶ Ustanovení § 46 lesního zákona.

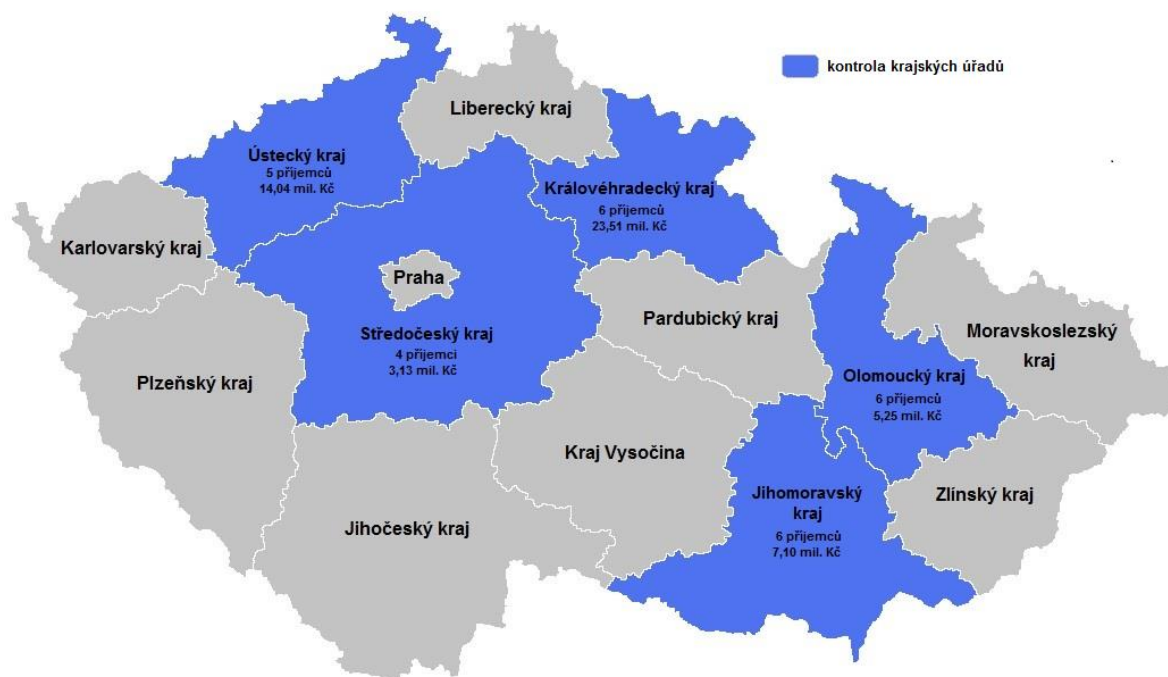
⁷ Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, zákon č. 455/2011 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2012, a zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013.

- finanční příspěvky na vyhotovení lesních hospodářských plánů za podmínky poskytnutí dat lesních hospodářských plánů v digitální formě pro potřeby státní správy lesů.

Činnosti spojené s poskytováním finančních příspěvků vykonávají krajské úřady na základě lesního zákona⁸ a NV č. 30/2014 Sb. Postupy krajských úřadů při poskytování finančních příspěvků byly dále v kontrolovaném období konkretizovány těmito směrnicemi Ministerstva zemědělství:

- směrnicí Ministerstva zemědělství čj. 42328/2002-5030 ze dne 25. března 2003 o postupu krajských úřadů při poskytování finančních příspěvků a služeb na hospodaření v lesích (dále též „směrnice MZe č. 1“) – účinnost do 27. 7. 2014;
- směrnicí Ministerstva zemědělství čj. 45820/2014-MZE-16221 ze dne 13. června 2014 o postupu krajských úřadů při poskytování finančních příspěvků a služeb na podporu hospodaření v lesích (dále též „směrnice MZe č. 2“) – účinnost od 28. 7. 2014.

Kontrola NKÚ proběhla u krajských úřadů v pěti krajích⁹, viz následující mapa.



⁸ Dle ustanovení § 46 odst. 4 ve spojení s ustanovením § 48a odst. 2 písm. i) lesního zákona a s ustanovením § 47 odst. 4 lesního zákona.

⁹ Kontrolovanou osobou byly jednotlivé kraje, kontrolován však byl výkon přenesené působnosti, který zajišťují krajské úřady.

4. Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin

Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin (dále též „Národní program“) byl vyhlášen MZe podle ustanovení § 2a zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), na období 2014 až 2018 za účelem organizačního a věcného zabezpečení uchování a trvalého využívání genetických zdrojů lesních dřevin. Hlavním cílem Národního programu je zachovat a reprodukovat genofond lesních dřevin jako součást národního bohatství pro budoucí generace.

MZe vydává Národní program a stanovuje dobu jeho platnosti ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí. MZe dále vydává *Zásady, kterými se na základě § 2j zákona č. 149/2003 Sb. stanovují podmínky pro poskytování dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin na období 2014–2018*. Dotaci lze poskytnout fyzické nebo právnické osobě, která splní podmínky dotace a je zařazena do Národního programu. Žádost o dotaci se zasílá Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. O poskytnutí dotace rozhoduje MZe.

5. Rozsah kontroly

NKÚ posuzoval, zda byly prostředky určené na podporu lesnictví vynaloženy v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně. Za tím účelem posoudil oba programy rozvoje venkova, dále poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a nastavení a fungování *Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin*.

NKÚ prověřil činnost MZe, SZIF a vybraných krajů při výběru a hodnocení žádostí o dotaci či žádostí o finanční příspěvek, činnost těchto orgánů při kontrole realizace projektů či plnění podmínek finančních příspěvků a dále také spolehlivost a dostatečnost monitorování a hodnocení dopadů poskytovaných podpor.

NKÚ provedl kontrolu rovněž u 55 vybraných příjemců dotací z PRV7+ a finančních příspěvků na hospodaření v lesích a sedmi příjemců z *Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin*. U příjemců ověřil plnění podmínek pro poskytnutí dotace či finančního příspěvku, u projektů PRV7+ i naplnění účelu projektu. PRV14+ byl kontrolován z hlediska nastavení pravidel a cílů programu. Vzhledem k tomu, že v PRV14+ byly do doby ukončení kontroly NKÚ vyplaceny jen minimální prostředky na projektová opatření zaměřená na lesnictví, nebyla kontrola prováděna u příjemců dotací.

NKÚ zkontroloval prostředky vynaložené v období od roku 2011 do roku 2016 na vybrané projekty a finanční příspěvky v celkové výši přesahující 230 mil. Kč, viz tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Kontrolovatelný a kontrolovaný objem (v tis. Kč)

Kontrolované podpory	Kontrolovatelný objem	Kontrolovaný objem
PRV*	2 092 409	158 418
Finanční příspěvky na hospodaření v lesích	264 550	53 961
Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin	27 045	18 529
Celkem	2 384 004	230 908

Zdroj: zpracováno NKÚ na základě podkladů SZIF a MZe.

* Jedná se o prostředky vyplacené z PRV7+ i PRV14+.

Seznam kontrolovaných projektů a finančních příspěvků na hospodaření v lesích je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

NKÚ posuzoval, zda byly prostředky určené na podporu lesnictví vynaloženy v souladu s právními předpisy, účelně a hospodárně. Za tím účelem posoudil oba programy rozvoje venkova, dále poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a nastavení a fungování *Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin*.

1. Národní lesnický program pro období do roku 2013

Prostředky obou programů rozvoje venkova a finanční příspěvky na hospodaření v lesích z národních zdrojů by měly společně přispívat k naplňování vize a strategie lesního hospodářství. Hlavním strategickým dokumentem pro tuto oblast je *Národní lesnický program pro období do roku 2013*. Ač byla jeho platnost plánována pouze do roku 2013, MZe do doby ukončení kontroly NKÚ, tj. do srpna 2017, nevytvořilo novou strategii, tento program neaktualizovalo ani neprovedlo jeho vyhodnocení.

NKÚ na základě výsledků kontrolní akce doporučuje, aby MZe:

- provedlo vyhodnocení *Národního lesnického programu pro období do roku 2013*,
- vytvořilo novou strategii lesního hospodářství, případně aktualizovalo NLP II.

2. Programy rozvoje venkova

NKÚ konstatuje, že systém financování lesnických opatření z PRV7+ je v zásadě funkční a účelný. Existují pravidla a postupy, podle kterých MZe a SZIF rozdělují a vyplácí finanční prostředky. Nedostatky však existují v oblasti hospodárnosti vynakládání finančních prostředků, kdy MZe nestanovilo limity způsobilých výdajů u většiny projektových lesnických opatření. Preferenční kritéria pro výběr projektů nezohledňovala u některých kontrolovaných podopatření potřebnost, kvalitu a přínos projektů. Dále nebyly naplněny stanovené cíle u plošných opatření II.2.2. *Platby v rámci NATURA 2000 v lesích* a II.2.3. *Lesnicko-environmentální platby*. Vzhledem k složitosti administrace a nastavených podmínek využilo tyto plošné podpory pouze několik desítek žadatelů.

NKÚ na základě výsledků kontrolní akce doporučuje, aby MZe v rámci PRV14+ zajistilo maximální účelnost, hospodárnost a efektivitu vynakládaných prostředků tím, že:

- stanoví u všech projektových operací taková preferenční kritéria, která zohlední potřebnost a kvalitu projektů,
- zavede limity způsobilých výdajů pro projektové lesnické operace,
- u projektových operací s nižší absorpční kapacitou nastaví základní míru sazby dotace nižší než 100 % způsobilých výdajů.

3. Finanční příspěvky na hospodaření v lesích

NKÚ zjistil, že krajské úřady přistupovaly rozdílně ke kontrolám na místě. Tento nedostatek byl způsoben nejasnými pokyny ze strany MZe. Systém kontrol finančních příspěvků na hospodaření v lesích tak NKÚ nepovažuje za plně funkční. Poskytování finančních příspěvků doprovázely i potíže administrativního charakteru, kdy MZe každoročně instalovalo u krajských úřadů informační systém v polovině roku, čímž docházelo k průtahům při administraci příspěvků.

NKÚ na základě výsledků kontrolní akce doporučuje, aby MZe:

- zajistilo funkčnost IS *Národní dotace*,
- stanovilo podrobnější pokyny ke kontrolám pro krajské úřady.

4. Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin

NKÚ při kontrole *Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin* nezjistil významné nedostatky. NKÚ doporučuje MZe, aby připravilo pokračování Národního programu i po jeho skončení po roce 2018 z důvodu zachování kontinuity v naplňování mezinárodních závazků a zajištění ochrany genofondu lesních dřevin České republiky.

III. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Národní lesnický program pro období do roku 2013

Cíle každé koncepce by měly splňovat tzv. zásady SMART¹⁰, tedy měly by být konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a ohraničené v čase. NKÚ zjistil, že stanovené cíle NLP II rozpracovalo MZe do jednotlivých klíčových akcí a tyto klíčové akce dále rozpracovalo do jednotlivých opatření. Tato **opatření jsou konkrétní, ale neobsahují časové určení, do kdy jich má být dosaženo. NLP II neobsahuje ani způsob, jakým má být dosažení plánovaných opatření vyhodnoceno.**

Závěry Koordinační rady obsahují rozpracované klíčové akce a opatření z NLP II, a to ve formě konkrétních legislativních, finančních nebo organizačních opatření. Neobsahují však konkrétní ukazatele, podle kterých by mělo být vyhodnoceno splnění těchto opatření, ani žádné časové určení, do kdy mají být navrhovaná opatření splněna. **MZe neprovedlo ani do ukončení kontroly NKÚ vyhodnocení plnění tohoto strategického materiálu.**

¹⁰ Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound.

1.1 Zprávy o stavu lesů a lesního hospodářství

V NLP II je stanoveno, že informace o plnění NLP II budou průběžně zveřejňovány ve zprávách o stavu lesů a lesního hospodářství (dále též „Zprávy o lesích“). Tyto Zprávy o lesích vydává každoročně MZe a zveřejňuje je na svých webových stránkách.

Zprávy o lesích obsahují data a informace o vývoji lesního hospodářství a jsou zpracovány podrobně a srozumitelně. Nejsou však provázány s NLP II, resp. na něj přímo neodkazují. Ve Zprávách o lesích jsou uvedeny i informace a data týkající se plnění NLP II, ale tyto údaje nejsou propojeny s jednotlivými cíli a opatřeními NLP II. **Jednotlivé Zprávy o lesích tedy neobsahují dostatečné informace o stavu a naplňování NLP II.**

Platnost NLP II skončila v roce 2013. MZe přesto do konce kontrolní akce NKÚ nevytvořilo strategii novou. Zároveň ani nevyhodnotilo, případně neaktualizovalo NLP II.

2. Programy rozvoje venkova

2.1 Nastavení, dosahování a hodnocení cílů, spolehlivost a dostatečnost monitorování, hodnocení dopadů poskytovaných podpor

Povinností MZe jakožto řídicího orgánu je zavést systém, jehož pomocí lze vyhodnotit pokrok, efektivitu a účinnost provádění programů rozvoje venkova. Tyto skutečnosti MZe vyhodnocuje pomocí ukazatelů výstupu, výsledku a dopadu. Ukazatele výstupu se váží k naplnění jednotlivých dílčích aktivit projektů, ukazatele výsledku k cílům projektů a ukazatele dopadu sledují následný efekt projektů po jejich ukončení.

2.1.1 Nastavení monitorovacích ukazatelů

NKÚ ověřil, že MZe v programovém období 2007–2013 sledovalo a analyzovalo informace, dokumenty a data za účelem získání hodnot ukazatelů výstupu, výsledku a dopadu.

Kontrolou však bylo zjištěno, že MZe požadovalo po žadatelích, aby v žádosti o dotaci vykazovali ukazatel „počet nových technologií“, avšak poskytnutá data MZe nevyužilo k hodnocení účinnosti opatření.

2.1.2 Nastavení a plnění cílových hodnot monitorovacích ukazatelů

NKÚ ověřil, zda MZe nastavilo cílové hodnoty monitorovacích ukazatelů reálně a zda byly tyto cílové hodnoty splněny.

V příloze č. 2¹¹ tohoto kontrolního závěru je uveden přehled monitorovacích ukazatelů výstupu PRV7+ pro kontrolovaná opatření. Z této přílohy je patrné, že MZe definovalo pro kontrolovaná lesnická podopatření PRV7+ celkem 17 specifických ukazatelů výstupu, u nichž stanovilo cílové hodnoty, kterých má být po ukončení programu dosaženo. V průběhu realizace programu MZe tyto cílové hodnoty výrazně upravovalo. Změny byly zpravidla navrženy jako reakce na výsledky střednědobého hodnocení programu¹², a to z důvodu zpřesnění podmínek opatření s ohledem na větší cílenost a efektivitu podpor, a byly schváleny Komisí.

¹¹ Šetření NKÚ v případě ukazatelů výstupu vycházelo z údajů uvedených ve výroční zprávě PRV7+ za rok 2015 a z ex-post hodnocení PRV7+.

¹² Průběžné hodnocení programu rozvoje venkova ČR za období 2007–2013 (zpráva o střednědobém hodnocení).

Cílové hodnoty ukazatelů u plošných opatření PRV7+ nebyly naplněny. Například v rámci opatření II.2.2. *Platby v rámci NATURA 2000 v lesích* bylo na počátku roku 2007 plánováno zalesnit 37 tis. ha zemědělské půdy, během realizace programu MZe snížilo hodnotu o 92 % na 3 tis. ha. Ani tato snížená hodnota nebyla dosažena, konečným výsledkem je zhruba 1,5 tis. ha zalesněné půdy a do podopatření se zapojilo pouze 21 příjemců. Podobná situace nastala u podopatření II.2.3.1. *Zlepšování druhové skladby lesních porostů*, kde byl prvotní cíl podpořit 1 550 lesnických podniků snížen na 100 podniků, přičemž do tohoto podopatření se nakonec zapojilo jen 49 žadatelů.

Nízký zájem žadatelů o opatření II.2.2. *Platby v rámci NATURA 2000 v lesích* je důsledkem zejména značné délky závazku (20 let), náročnosti administrace pro žadatele, dlouhé doby čekání na vyplacení částky dotace a nízké sazby kompenzace zvýšených nákladů na hospodaření v lesích soustavy NATURA 2000¹³.

Oproti tomu čtyři projektová opatření (I.1.2.1., I.1.2.2., I.1.2.3., II.2.4.2.) vykazovala dosažení nebo i překročení ukazatelů výstupu.

V rámci lesnických opatření PRV14+ byly v době ukončení kontroly proplaceny jen minimální finanční prostředky. Z toho důvodu je míra plnění cílů u většiny těchto opatření nízká (pohybuje se v intervalu 0–13 %)¹⁴.

2.2 Nastavení preferenčních kritérií a přiměřenosti výdajů

2.2.1 Preferenční kritéria

NKÚ ověřil, jakým způsobem MZe vybíralo projekty k financování. Výběr projektů k financování by měl probíhat na základě stanovených preferenčních kritérií tak, aby byly vybírány projekty s nejvyššími přínosy vzhledem ke stanoveným cílům.

Kontrolou bylo zjištěno, že:

- splnění některých preferenčních kritérií¹⁵ mohlo být ověřeno jen kontrolou na místě u příjemce dotace, tu však SZIF neprováděl u všech příjemců;
- u podopatření I.1.2.2. *Technické vybavení provozoven* a II.2.4.2. *Neproduktivní investice v lesích* nebyla stanovena preferenční kritéria, která by zohledňovala efektivnost, potřebnost a kvalitu projektů;
- některá preferenční kritéria¹⁶ měla být spíše podmínkou přijatelnosti¹⁷.

Výběr projektů v PRV7+ sice probíhal transparentně, ale díky tomu, že u některých podopatření nebyla stanovena preferenční kritéria, která by zohledňovala potřebnost

¹³ Viz Ex-post hodnocení Programu rozvoje venkova ČR za období 2007–2013 - Závěrečná zpráva.

¹⁴ Výroční zpráva o provádění Programu rozvoje venkova 2014-2020 za období 01.01.2016 – 31.12.2016.

¹⁵ Šlo o kritérium „*velikost investice v závislosti na velikosti obhospodařovaného lesního majetku*“ u opatření I.1.2.1. v rámci PRV7+ a dále kritérium „*podíl velikosti plochy lesních pozemků (ha) uvedené v LHP/LHO vůči celkové rozloze obhospodařovaných zemědělských pozemků evidovaných v LPIS*“ u opatření I.1.2.1. v rámci PRV7+.

¹⁶ Např. kritérium „*projekt je realizován v lesích zařazených do vybraných kategorií lesů zvláštního určení (tj. lázeňské, příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí)*“ definované pro podopatření II.2.4.2. *Neproduktivní investice v lesích* – zvýšení společenské hodnoty lesů vyplývá z podstaty opatření a žadatel mohl za toto kritérium získat 40 bodů.

¹⁷ Podmínky přijatelnosti jsou základní podmínky, které musí žadatel o dotaci splnit, aby mohla být jeho žádost postoupena k hodnocení.

a kvalitu projektů, mohly být financovány i projekty, které nepřinášely nejvyšší přínos vzhledem ke stanoveným cílům.

MZe při stanovení preferenčních kritérií v PRV14+ reagovalo na doporučení vzniklá z průběžného a závěrečného hodnocení PRV7+. V rámci PRV14+ je přiznání podpory podmíněno kladným hodnocením projektu z hlediska aspektů účelnosti, potřeby, efektivnosti, hospodárnosti a proveditelnosti. Toto hodnocení je jedním z kritérií přijatelnosti projektu, a to u všech kontrolovaných opatření.

2.2.2 Přiměřenost výdajů

MZe by mělo nastavit postupy pro ověřování přiměřenosti způsobilých výdajů a zajistit tak hospodárné a efektivní vynakládání veřejných prostředků. Způsobilé výdaje jsou takové výdaje, které podporují naplnění cílů projektu, splňují principy hospodárnosti a efektivnosti a byly uplatněny v přiměřené výši.

MZe u kontrolovaných projektových opatření v rámci PRV7+ nestanovilo po celé programové období limity na většinu způsobilých výdajů¹⁸. Žadatel nebyl omezen ani v rozsahu předmětu dotace. Tento nedostatek představoval riziko pro hospodárné, účelné a efektivní vynakládání veřejných prostředků.¹⁹

Bylo např. zjištěno, že jeden kontrolovaný příjemce obdržel v roce 2015 z opatření II.2.4.2. *Neproductivní investice v lesích* dotaci na dva projekty, jejichž cílem bylo vybudování celkem pěti pozorovatelů zvěře²⁰ pro návštěvníky v oboře příjemce (viz příloha č. 3). V rámci prvního projektu příjemce vybuvoval celkem čtyři pozorovatelné, přičemž na každou z nich obdržel dotaci ve výši 295 821 Kč. U druhého projektu vybuvoval příjemce jednu pozorovatelnou z dotace, kterou obdržel ve výši 348 026 Kč. **Průměrná cena jedné pozorovatelné činila 306 262 Kč.**

Tím, že MZe nestanovilo limity způsobilých výdajů a míra dotace byla 100 %, nebyl příjemce omezen ve výši nákladů na pořízení zařízení na pozorování zvěře. Vzniklo tak riziko neefektivního a neekonomického vynakládání finančních prostředků.

MZe ani v PRV14+ nestanovilo limity na většinu způsobilých výdajů u projektových operací.

2.3 Podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření*

Při realizaci PRV7+ mohli žadatelé podávat projekty v rámci podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření*. Toto podopatření mělo za cíl snížit rozsah škod způsobených přírodními kalamitami a požáry.

Příjemcem dotace mohl být vlastník nebo nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa nebo sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců pozemků určených k plnění funkcí lesa. Maximální objem dotace byl stanoven ve výši 100 % způsobilých výdajů.

¹⁸ Limity byly stanoveny pouze pro skupiny výdajů „projektová dokumentace“ a „technická dokumentace“. U některých opatření šlo ještě o limity na „nákup nemovitostí“ a „nákup pozemku“.

¹⁹ Výjimku představovalo podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura*, u kterého MZe od 14. kola příjmu žádostí stanovilo limity pro výstavbu/rekonstrukci/modernizaci lesních cest.

²⁰ Ve všech případech se jednalo o objekt o ploše do 30 m² a výšce do 5 metrů, objekty měly železobetonové základy, železnou a dřevěnou konstrukci, opláštění dřevěnými prvky, dřevěnou podlahu, ocelové schody, tvrdou střešní krytinu a dřevěné výplně otvorů.

Maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, byly 10 000 000 Kč na projekt. Způsobilými výdaji byly mj. náklady na výstavbu, modernizaci, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest poškozených v důsledku kalamitní situace. **Limity u hlavních způsobilých výdajů MZe u tohoto podopatření nestanovilo.**

U tohoto podopatření MZe nestanovilo přesně, jakým způsobem měl žadatel prokázat věcnou existenci vzniklé škody²¹. K žádosti o dotaci nebylo nutné přiložit např. fotografie vzniklých škod, případně jiné doklady, které by existenci škody a příčinnou souvislost mezi povodní a škodou potvrdily. Žadatel nemusel dokládat ani věcný rozsah škody, např. jaké části lesních pozemků, cest, vodních toků či dalších objektů byly zničeny. Žadatel nemusel prokazovat ani její finanční výši. Jak se tyto skutečnosti v kombinaci s absencí limitů způsobilých výdajů a 100% sazbou dotace projevily v nákladech na rekonstrukce a modernizace lesních cest, je vidět v následujícím bodu 2.3.1 tohoto kontrolního závěru.

2.3.1 Cena za rekonstrukce a modernizace lesních cest

Dotaci na rekonstrukci a modernizaci lesních cest mohli žadatelé čerpat z PRV7+ v rámci podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura*. Maximální výše dotace byla 100 % způsobilých výdajů. Míru dotace si mohli žadatelé dobrovolně snížit, za což dostali navíc preferenční body při hodnocení projektů. Zároveň zde byly od 14. kola příjmu žádostí stanoveny limity způsobilých výdajů na výstavbu či rekonstrukci a modernizaci lesních cest dle kategorie²².

Náklady na odstraňování škod způsobených povodněmi na lesních cestách však byly způsobilým výdajem i v rámci podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření*, u kterého nebyly stanoveny žádné limity výdajů.

Cena za rekonstrukci/modernizaci jednoho metru lesní cesty

NKÚ provedl výpočet ceny za rekonstrukci/modernizaci jednoho metru lesní cesty kategorie 2L u dvou projektů podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření* ze 17. kola příjmu žádostí. Cena za 1 m byla u jednoho projektu 7 435 Kč a u druhého 13 282 Kč.

V tomto kole byl u podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura* stanoven limit způsobilých výdajů ve výši 1 900 Kč na jeden metr rekonstrukce a modernizace lesní cesty kategorie 2L.

U dvou kontrolovaných projektů podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření* tak cena rekonstrukce lesní cesty několikanásobně překročila limit stanovený pro stejné způsobilé výdaje v rámci podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura*, v jednom případě až sedminásobně.

²¹ Žadatel prokazoval existenci povodně pouze potvrzením vodoprávního úřadu o výskytu povodně/přivalového deště a škody či závady v dané lokalitě. Datum povodně/přivalového deště nesmělo být starší tří let od data podání žádosti o dotaci.

²² Lesní cesty se s ohledem na své charakteristiky člení do čtyř kategorií: 1L, 2L, 3L a 4L. Kategorie podporovaných lesních cest dle *Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013* (dále jen „Pravidla“):

- 1L s asfaltobetonem,
- 1L s penetračním makadamem,
- 2L s krycí vrstvou z drčeného kameniva s utěsněním posypem,
- 2L s krycí vrstvou z mineralbetonu, s krytem z předrceného kameniva nebo z podrceného recyklátu,
- 3L s krycí vrstvou z drčeného kameniva s utěsněním posypem,
- 3L – zemní cesta bez zpevnění.

Porovnání cen za jeden metr rekonstrukce lesní cesty u dvou projektů jednoho příjemce

NKÚ porovnal ceny za jeden metr rekonstrukce lesní cesty u dvou projektů jednoho příjemce a zjistil tyto skutečnosti:

- První projekt podal příjemce v 14. kole příjmu žádostí v rámci podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura* na rekonstrukci lesní cesty z kategorie 2L na kategorii 1L²³ (limit způsobilých výdajů byl stanoven na 3 000 Kč/m). V tomto projektu stál jeden metr rekonstrukce lesní cesty 2 979 Kč, příjemce obdržel dotaci ve výši 56 % způsobilých výdajů, tj. 1 668 Kč/m.
- Druhý projekt podal příjemce v rámci podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření* na odstranění škod na lesní cestě – oprava cesty z kategorie 3L na kategorii 2L (jednalo se o úsek cesty navazující na cestu z projektu prvního). Jeden metr opravené cesty stál 13 282 Kč (limit u tohoto podopatření nebyl stanoven) a příjemce obdržel dotaci ve výši 100 % způsobilých výdajů.

V důsledku neexistence limitů způsobilých výdajů obdržel příjemce dotaci na jeden metr rekonstrukce lesní cesty v rámci podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření* 8násobně vyšší než na rekonstrukci jednoho metru lesní cesty z podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura*, kde byly stanoveny limity způsobilých výdajů. Tento rozdíl je o to výraznější, že šlo o rekonstrukci cesty z kategorie 3L na kategorii 2L, která je obecně méně nákladná než rekonstrukce z kategorie 2L na 1L, jak tomu bylo u projektu z podopatření I.1.2.3. *Lesnická infrastruktura*.

2.4 Obecní a městské lesy jako veřejný zadavatel

U kontrolovaných opatření PRV7+ mohly být oprávněnými žadateli i obchodní společnosti vlastněné či ovládané obcemi, které vykonávají samostatnou činnost správy obecního lesního majetku (pěstební činnost, těžební činnost, mimoprodukční funkce lesa), tzv. „obecní a městské lesy“. Obecní a městské lesy spravují celkem 441 733 ha, což je cca 17 %²⁴ z celkové rozlohy lesů v ČR.

NKÚ zjistil, že příjemci typu „obecní a městské lesy“ zadávali zakázky v některých případech jako veřejní zadavatelé dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách²⁵, v jiných nikoli. Z následující tabulky je zřejmé, že z pěti příjemců, jejichž projekty byly zahrnuty do kontrolního vzorku, dva postupovali jako veřejní zadavatelé podle zákona č. 137/2006 Sb., dva nikoli a jeden uplatňoval oba přístupy, viz tabulka č. 4.

²³ Lesní cesta kategorie 1L je cesta nejvyšší kategorie, rekonstrukce lesní cesty z kategorie 2L na 1L bývá obecně nákladnější než rekonstrukce z kategorie 3L na 2L.

²⁴ *Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2015.*

²⁵ Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Tabulka č. 4: Postup zadavatelů typu „obecní a městské lesy“ v pozici příjemců z PRV7+

	IČO	Akcionář	Postup dle zákona č. 137/2006 Sb.
Lesy města Brna, a.s.	60713356	Statutární město Brno	ANO
Lesy Luže, s.r.o.	27468771	Město Luže	NE
Lesy a parky Trutnov s.r.o.	25968700	Město Trutnov	NE
Městské lesy Hradec Králové, a.s.	25962523	Statutární město Hradec Králové	ANO
Lesy města Olomouce, a.s.*	28633032	Statutární město Olomouc	ANO
			NE

Zdroj: zpracováno NKÚ na základě informací od příjemců.

* Příjemce realizoval dvě zakázky a v každé postupoval jinak.

Bylo zjištěno, že SZIF při posuzování žadatelů typu obecních a městských lesů jako zadavatelů veřejných zakázek postupoval nejednotně. V průběhu kontrolní akce SZIF sdělil, že bude u takovýchto žadatelů v následujícím období a priori vždy vycházet ze skutečnosti, že se jedná o veřejného zadavatele, pokud žadatel neprokáže opak.

2.5 Příjemci dotací

Při kontrole projektů PRV7+ bylo např. zjištěno:

- Jeden příjemce v žádosti o dotaci z podopatření II.2.4.1. *Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření* na odstranění povodňových škod neuvedl podstatné informace týkající se projektu a následně v hlášení o změnách projektu uvedl nepravdivé údaje. SZIF tyto rozpory nezjistil a dotaci vyplatil v požadované výši. Dopustil se tak porušení rozpočtové kázně²⁶ ve výši 9 494 819 Kč.
- Jeden příjemce nevytvořil nové pracovní místo pro zaměstnance, v důsledku čehož nesplnil podmínku dotace. Příjemce tak nepostupoval v souladu s dohodou o poskytnutí dotace ani v souladu s Pravidly.
- U jednoho příjemce dotace došlo ke krádeži traktoru pořízeného z dotace. Příjemce krádež nenahlásil SZIF a tím nesplnil povinnost hlásit změny realizovaného projektu v době jeho udržitelnosti.²⁷

3. Finanční příspěvky na hospodaření v lesích

3.1 Výběr žádostí k financování

NKÚ ověřil, jakým způsobem MZe stanovilo pravidla pro výběr žádostí o finanční příspěvky, zda a jak byla nastavena výběrová kritéria. Dále NKÚ zhodnotil, jakým způsobem MZe rozpočtuje prostředky na poskytování finančních příspěvků a zda jsou tyto prostředky dostatečné.

NKÚ zjistil, že MZe nestanovilo žádná výběrová nebo hodnotící kritéria pro výběr žádostí určených k financování. Pokud žadatel splnil podmínky stanovené v ustanoveních § 3–35 NV č. 30/2014 Sb., byla jeho žádost vybrána k financování. Dle ustanovení § 2 odst. 3 NV č. 30/2014 Sb. lze finanční příspěvek přiznat v poměrně nižší výši, než jaká je žadatelem požadována, a to s ohledem na objem prostředků státního rozpočtu podle schváleného

²⁶ Dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

²⁷ Po krádeži si příjemce najal nový traktor, takže nebyla ohrožena udržitelnost projektu.

zákona o státním rozpočtu. Tato situace v kontrolovaném období nenastala a MZe vyplatilo všem žadatelům příspěvek v plné výši, kterou v žádosti požadovali.

MZe ve svých směrnicích (Směrnice MZe č. 1 a Směrnice MZe č. 2) **nestanovilo přesný postup, jak mají krajské úřady provádět výběr žádostí k financování v případě, že by v rozpočtu MZe nebyl dostatek finančních prostředků k uspokojení všech žadatelů o finanční příspěvek.**

3.2 Informační systém pro poskytování finančních příspěvků

Finanční příspěvky administrují krajské úřady prostřednictvím informačního systému, který zajišťuje MZe. V letech 2011–2015 se jednalo o informační systém *Dotace* od externího dodavatele, od roku 2016 krajské úřady používají informační systém *Národní dotace* spravovaný MZe na stránkách www.eagri.cz.

Ve všech letech kontrolovaného období byl informační systém potřebný pro administraci finančních příspěvků zprovozněn až v průběhu 2. čtvrtletí daného roku. V roce 2016 pak až v průběhu 3. čtvrtletí. Žádosti o finanční příspěvky tak nemohly být do informačního systému vkládány průběžně, což krajským úřadům ztěžovalo jejich administraci. Zároveň krajské úřady nemohly u žádostí podaných v první půlce roku dodržet termíny uvedené ve Směrnici MZe č. 2.

Aby byl systém poskytování finančních příspěvků plně funkční, je nezbytné zajistit včasné zprovoznění IS *Národní dotace* vždy na začátku příslušného kalendářního roku.

3.3 Kontrolní systém

Předběžné, průběžné a následné kontroly žádostí o finanční příspěvky prováděly v kontrolovaném období příslušné krajské úřady²⁸.

3.3.1 Dodržení povinného procenta kontrol na místě

Do srpna 2014 byl postup kontroly úhrady finančních příspěvků upraven Směrnicí MZe č. 1, podle které měly krajské úřady provádět kontroly na místě (v terénu) v rozsahu minimálně 10 % celkového finančního požadavku podle předem stanoveného klíče. Od srpna 2014 nabyla účinnosti Směrnice MZe č. 2, která již nestanovuje pevné procento kontrol na místě, které jsou krajské úřady povinny u konečných příjemců vykonávat. Toto procento bylo v letech 2014–2016 stanoveno pouze v *Metodice provádění veřejnosprávních kontrol podpor lesního hospodářství, myslivosti, rybářství a včelařství poskytovaných v působnosti Sekce lesního hospodářství Ministerstva zemědělství*.

Jak vyplývá z tabulky č. 5, vedla tato skutečnost **k rozdílným výkladům a přístupům krajských úřadů ke kontrolám na místě. Z kontrolovaných pěti krajských úřadů pouze dva prováděly kontrolu na místě v rozsahu minimálně 10 % celkového finančního požadavku. Zbylé tři krajské úřady kontrolu na místě buď nevykonávaly vůbec, nebo ji konaly v menším než stanoveném rozsahu.**

3.3.2 Sestavování plánů kontrol a způsob výběru příjemců ke kontrole na místě

MZe nestanovilo podrobná pravidla, podle kterých by mohly krajské úřady při výběru příjemců ke kontrole na místě postupovat. Dva krajské úřady si vytvořily vlastní plány

²⁸ Dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

kontrolní činnosti, podle kterých postupovaly při výběru vzorků žadatelů o dotaci. Zbývající tři krajské úřady neprokázaly, jakým způsobem vybíraly příjemce ke kontrole na místě, což NKÚ nepovažuje za transparentní.

Tabulka č. 5: Výkon kontrolní činnosti u vybraných krajů

	Dodržení povinného procenta kontrol na místě v letech 2014–2016	Plány kontrolní činnosti
Středočeský kraj	ANO	ANO
Ústecký kraj	ANO	NE
Královéhradecký kraj	NE	NE
Olomoucký kraj	NE	ANO
Jihomoravský kraj	NE	NE

Zdroj: zpracováno NKÚ na základě výsledků kontrol u krajů.

MZe nestanovilo podrobné pokyny pro krajské úřady, jakým způsobem mají postupovat při kontrolách finančních příspěvků na hospodaření v lesích, což vedlo k rozdílným výkladům a přístupům jednotlivých krajských úřadů. Systém kontrol finančních příspěvků na hospodaření v lesích tak nepovažuje NKÚ za plně funkční.

3.4 Novelizace NV č. 30/2014 Sb.

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, nabylo účinnosti dne 1. 3. 2014 a do července 2017 bylo několikrát novelizováno, mj.:

- nařízením vlády č. 308/2014 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor a nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užívatelských vztahů, které nabylo účinnosti dne 1. 1. 2015 a nově zavedlo povinnost registrace žadatele o finanční příspěvek. NV č. 30/2014 Sb. předpokládalo, že žádost musí být doručena po splnění předmětu finančního příspěvku do 30. září za období 12 kalendářních měsíců bezprostředně předcházejících uvedenému datu. Registrace žadatele měla být doručena před splněním předmětu finančního příspěvku, nejpozději však do 30. března kalendářního roku.
- nařízením vlády č. 209/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů, které nabylo účinnosti 1. 7. 2016 a zavedlo nově povinnost žadatele podat žádost o poskytnutí finančního příspěvku do tří měsíců po splnění předmětu finančního příspěvku.

Uvedené novelizace neobsahovaly žádná přechodná ustanovení, která by podávala informace o tom, jakým způsobem mají krajské úřady administrovat žádosti o poskytnutí příspěvku v případě změny podmínek jeho poskytování.

4. Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin

NKÚ ověřil, že MZe plní cíle Národního programu a že tyto cíle jsou v souladu s *Úmluvou o biologické rozmanitosti* z roku 1992, *Státní politikou životního prostředí ČR 2012–2020* a *Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR* z roku 2005²⁹.

U příjemců z Národního programu NKÚ ověřil, že plní podmínky stanovené v rozhodnutích o poskytnutí dotace.

²⁹ Uvedené dokumenty lze najít na webových stránkách MZe:
<http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/dotace-a-programy/genofond-lesnich-drevin/souvisejici-legislativa/>.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
IČO	identifikační číslo osoby
IS	informační systém
Komise	Evropská komise
LHO	lesní hospodářské osnovy
LHP	lesní hospodářské plány
LPIS	veřejný registr půdy (<i>Land Parcel Identification System</i>)
MZe	Ministerstvo zemědělství
Národní program	<i>Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NLP II	<i>Národní lesnický program pro období do roku 2013</i>
NV	nařízení vlády
Pravidla	<i>Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013</i>
PRV7+	<i>Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013</i>
PRV14+	<i>Program rozvoje venkova na období 2014–2020</i>
Směrnice MZe č. 1	směrnice Ministerstva zemědělství čj. 42328/2002-5030 ze dne 25. března 2003 o postupu krajských úřadů při poskytování finančních příspěvků a služeb na hospodaření v lesích
Směrnice MZe č. 2	směrnice Ministerstva zemědělství čj. 45820/2014-MZE-16221 ze dne 13. června 2014 o postupu krajských úřadů při poskytování finančních příspěvků a služeb na podporu hospodaření v lesích
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
Závěry Koordinační rady	<i>Závěry a doporučení Koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu II</i>
Zprávy o lesích	zprávy o stavu lesů a lesního hospodářství, v nichž MZe každoročně referuje o plnění NLP II

Příloha č. 1: Seznam kontrolovaných projektů

Příjemce	Registrační číslo žádosti	Název projektu	Výše poskytnuté dotace
PRV			
Jana Bošínová, Chomutov	12/017/1121a/342/002662	Pořízení techniky do lesa III	624 000,00 Kč
Kinský dal Borgo, a.s.	12/017/1123a/420/003756	Rekonstrukce LDS v majetku Kinský dal Borgo, a.s. - II. etapa	2 725 626,00 Kč
	15/022/1121a/452/001262	Lesnická technika Kinský dal Borgo - UKT s lesnickou nástavbou	1 440 000,00 Kč
	13/019/2241b/420/000141	Sanace erozních strží - erozní strž Rytířova Lhota	1 433 471,00 Kč
Městské lesy Hradec Králové a.s.	12/017/2241a/452/000033	Městské lesy Hradec Králové - Obnova lesů po kalamitě	11 339 647,00 Kč
Lesy města Brna, a.s.	15/022/1121a/564/002163	Univerzální kolový traktor s lesnickou nástavbou a přívěs s hydr. rukou k vyvážení dřevní hmoty	1 804 794,00 Kč
	12/017/1121a/564/002002	Univerzální kolový traktor-pohon štěpkovače a univerzální kolový traktor pro údržbu cest	1 520 871,00 Kč
	12/017/1123a/564/001999	Rekonstrukce lesní cesty "U Fořtovy studánky"	469 500,00 Kč
Obec Bělá pod Pradědem	12/017/1121a/671/002970	Lesní technika	330 708,00 Kč
Česká zemědělská univerzita v Praze	12/017/1123a/120/003245	REKONSTRUKCE LESNÍ CESTY "NAD OBĚŠENÝM"	747 673,00 Kč
FINE DREAM, s.r.o.	13/019/2241a/120/000186	Kalamitní poškození jasanových porostů houbovou chorobou	107 648,00 Kč
	13/019/2241b/120/000187	Oprava úseků lesních cest po povodni	995 750,00 Kč
Petr Duben	12/017/1122a/563/001986	Vybavení pilařského provozu	1 793 025,00 Kč
STOPP, s.r.o.	12/017/1122a/563/002032	Modernizace provozu společnosti STOPP, s.r.o.	1 496 250,00 Kč
	15/022/1121a/563/000517	Nová technika pro lesní hospodářství	995 000,00 Kč
Obec Rouchovany	12/017/1123a/563/002610	Rekonstrukce lesních cest Rouchovany	1 816 692,00 Kč
Město Nové Město na Moravě	12/017/2242a/563/000028	Rekreační stezka K Hubertovi	242 894,00 Kč
	12/017/2242a/563/000029	Rekreační stezka Okolo Černé skály	762 331,00 Kč
	13/019/2242a/563/000030	Lesní stezka Tři kříže	637 001,00 Kč
	13/019/2242a/563/000031	Rekreační stezka U koupaliště	453 950,00 Kč
Obec Častrov	12/017/1123a/563/003595	Modernizace lesních odvozních cest obce Častrov	1 439 268,00 Kč
Obec Drnovice	13/019/2242a/564/000094	Lesní park Drnovice	946 953,00 Kč

Miroslav Kučera	12/017/1123b/231/004142	Obnova vodní nádrže Pod starým	2 177 777,00 Kč
Obec Komárov	12/017/1123a/231/004109	Rekonstrukce lesní cesty	2 277 093,00 Kč
Statek Blatná a.s.	12/017/1123a/231/001681	Celková oprava lesních cest Jindřichovice	2 986 887,00 Kč
Miloslav Novotný	12/017/1122a/231/004108	Modernizace podniku Ing. Miloslav Novotný	4 409 842,00 Kč
CHANA - DW, s.r.o.	12/017/1123a/231/000945	Rekonstrukce cest	2 905 300,00 Kč
	12/017/1121a/231/001146	Pořízení techniky	974 220,00 Kč
Jiří Blažek	12/017/2241b/232/000004	Povodňová opatření - obora Žíkov	9 491 819,00 Kč
	11/014/1123a/232/006572	Rekonstrukce lesní cesty	2 480 204,00 Kč
Lesy města Olomouce, a.s.	12/017/1123a/671/002382	Rekonstrukce lesní cesty Litovelská	2 166 838,00 Kč
	15/022/1121a/671/002631	Pořízení lesnické techniky	1 846 050,00 Kč
Bělecký mlýn s.r.o.	12/017/1123a/671/002823	Lesnická infrastruktura	1 770 537,00 Kč
	12/017/2241a/671/000031	Obnova lesního potenciálu po kalamitách	1 572 484,00 Kč
	13/019/2242a/671/000048	Bělecké stezky: Projekt - Obnova původních loveckých chodníků v k.ú. Přemyslovice	1 295 472,00 Kč
	13/019/2242a/671/000049	Bělecké stezky: Projekt - Zařízení k pozorování zvěře v Oboře Bělecký Mlýn	1 276 644,00 Kč
	13/019/2242a/671/000050	Bělecké stezky: Projekt - Zařízení k pozorování zvěře na výšině Habrky	1 057 714,00 Kč
	13/019/2242a/671/000061	Bělecké stezky: Projekt - Stezka na pozorování zvěře	1 361 700,00 Kč
	13/019/2242a/671/000067	Bělecké stezky: Projekt - Obnova původních loveckých chodníků výšiny Kocuřina	1 334 401,00 Kč
MARWOOD s.r.o.	12/017/1123a/671/003081	Celková rekonstrukce lesní cesty cesty "Hvězda - Samota"	3 294 500,00 Kč
Obec Hošťálková	12/017/1123a/672/003050	Rekonstrukce obecních LC Hošťálková	2 323 874,00 Kč
Lesy Luže, s.r.o.	12/017/1123a/453/004323	Rekonstrukce lesní cesty	1 873 620,00 Kč
JISAM s.r.o.	12/017/1122a/451/001769	Pila Jindřichovice využití klestu po těžbě a dřevěného odpadu.	4 750 000,00 Kč
Teplárna Jindřichovice s.r.o.	12/017/1122a/451/004297	Kogenerace na dřevní štěpku	4 935 000,00 Kč
VP STAR s.r.o.	12/017/1122a/452/003942	Provozovna Staré Buky	4 754 971,00 Kč
Lesy a parky Trutnov s.r.o.	13/019/2242a/452/000120	Rekonstrukce stezek v lesoparku - Paradráha	1 066 928,00 Kč
	13/019/2242a/452/000122	Rekonstrukce stezek v lesoparku - Janská kaple	1 471 930,00 Kč

Lesy a parky Trutnov s.r.o.	13/019/2242a/452/000123	Rekonstrukce stezek v lesoparku - Struha	1 409 397,00 Kč
	12/017/2242a/452/000064	Rozšíření příměstských lesů - Poříčský hřbet	1 709 822,00 Kč
SPRÁVA MAJETKU HS s.r.o.	12/017/1121a/420/001908	Pořízení lesnické techniky	1 025 000,00 Kč
Lesy České republiky, s.p.	12/017/2241b/563/000054	Vávrovský potok km 0,000-0,600	1 234 749,00 Kč
	13/019/2241b/563/000060	Svatoslavský potok	3 310 964,00 Kč
	13/019/2241b/564/000042	HB Besének III v Brumově km 16,260-16,464	1 503 375,00 Kč
	13/019/2241b/564/000043	Chlumský potok km 0,400-1,470	1 354 176,00 Kč
	12/017/2242a/451/000016	Haťový chodník u Černé Nisy	1 103 560,00 Kč
	12/017/2242a/452/000015	Turistická rozhledna a altán na Markoušovickém hřebeni	1 069 555,00 Kč
Vojenské lesy a statky ČR, s.p.	12/017/2241b/564/000002	Preventivní protipovodňová opatření na vodních tocích na území VÚ Březina	5 220 218,00 Kč
	13/019/2241b/564/000023	Preventivní protipovodňová opatření na vodním toku Malá Haná	3 984 599,00 Kč
	13/019/2241b/564/000231	Odstranění škod způsobených povodněmi v roce 2013 u VLS ČR, s. p., divize Plumlov	8 405 000,00 Kč
Město Hostomice	12/017/1123a/120/002505	Rekonstrukce lesní dopravní sítě města Hostomice	3 000 000,00 Kč
ADAPTA Skála, s.r.o.	13/019/2241b/120/000197	Odstranění škod způsobených vodou a zavedení preventivního opatření	5 851 442,00 Kč
	12/017/2241b/120/000039	Protipovodňová opatření v lesním ekosystému	9 665 015,00 Kč
Lesní společnost Prylovi s.r.o.	13/019/2241b/120/000220	Odstraňování povodňových škod v kú Slavětín u Načeradce	8 592 782,00 Kč
Celkem			158 418 511,00 Kč

Finanční příspěvky na hospodaření v lesích	
Příjemce	Příspěvek
Arcibiskupství pražské	6 927 283,00 Kč
Jana Bošinová, Chomutov	1 057 730,00 Kč
Košťany Holdings spol. s r.o.	559 784,00 Kč
Lesy JEZEŘÍ, k.s.	4 075 500,00 Kč
Statutární město Most	1 419 783,00 Kč
Jan Kolowrat-Krakowský, Rychnov nad Kněžnou	11 582 662,00 Kč
Kinský dal Borgo, a.s.	1 502 996,00 Kč
Kristina Colloredo-Mansfeldová, Rychnov nad Kněžnou	4 211 521,00 Kč
Joseph Michael Barton Dobenin, Náchod	935 827,00 Kč
Lesy Janeček s.r.o.	2 234 153,00 Kč
SPRÁVA MAJETKU HS s.r.o.	846 417,00 Kč

Lesy města Brna, a.s.	3 264 280,00 Kč
Mendelova univerzita v Brně	3 132 513,00 Kč
Obec Moravské Bránice	125 350,00 Kč
Singulární společnost Veverská Bítýška z.s.	148 350,00 Kč
Leoš Novotný, a.s.	335 167,00 Kč
MP LESY, spol. s r.o.	175 120,00 Kč
Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.	921 862,00 Kč
Bouzovské lesy s.r.o.	433 040,00 Kč
Lesní statek TŘEMEŠEK, v.o.s.	1 074 540,00 Kč
Metropolitní kapitula u svatého Václava v Olomouci	1 398 346,00 Kč
Statutární město Olomouc	1 200 888,00 Kč
Obec Bělá pod Pradědem	217 216,00 Kč
Collredo-Mannsfeld spol. s r.o.	437 673,00 Kč
Česká zemědělská univerzita v Praze	1 808 922,00 Kč
FINE DREAM, s.r.o.	335 787,00 Kč
Czernin Dymokury s.r.o.	547 704,00 Kč
Městské lesy Hradec Králové	3 050 655,00 Kč
Celkem	53 961 069,00 Kč

Národní program ochrany a reprodukce genofundu lesních dřevin			
Příjemce	Registrační číslo projektu	Projekt	Dotace
Lesy České republiky, s.p.	67399/2016-MZE-16212	Semenné sady a genové základny	8 164 748,00 Kč
Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.	84901/2014-MZE-16212	Zřízení národní banky	7 353 308,00 Kč
	29127/2014-MZE-16212	Činnost Národní banky	1 733 000,00 Kč
Správa KRNAP Vrchlabí	64774/2016-MZE-16212	Genové základny	1 034 362,00 Kč
Arcibiskupství pražské	66078/2016-MZE-16212	Genové základny a semenné sady	152 256,00 Kč
KINSKÝ Žďár, a.s.	65212/2016-MZE-16212	Genové základny	78 662,00 Kč
Velkostatek Tetín s.r.o.	66883/2016-MZE-16212	Rodič rodiny / ortet	13 000,00 Kč
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem		Zde kontrolovány všechny výše uvedené projekty Národního programu	
Celkem			18 529 336,00 Kč

Celkový přehled finančních prostředků prověřených kontrolou**(v Kč)**

	Kontrolovatelný objem financí	Kontrolovaný objem financí
PRV	2 092 409 000	158 418 511
Národní dotace	264 550 202	53 961 069
Národní program ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin	27 044 540	18 529 336
		230 908 916

Příloha č. 2: Přehled monitorovacích ukazatelů PRV7+, resp. ukazatelů výstupu lesnických opatření/podopatření

Opatření/podopatření	Ukazatel VÝSTUPU	Cíl PRV7+ z roku 2007 ¹	Střednědobé hodnocení ²	Cíl ³ PRV7+ z roku 2015 ⁴	Ex-post hodnocení ⁵	Konečné plnění
I.1.2.1. Lesnická technika	O11 – počet subjektů, které obdržely investiční podporu	490	273	1 000	1 431	143 %
	O12 – celkový objem investic (tis. EUR)	51 087	19 160	58 000	79 614	145 %
I.1.2.2. Technické vybavení provozoven	O15 – počet podporovaných podniků	315	15	167	158	95 %
	O16 – celkový objem investic (tis. EUR)	51 087	1 105	23 000	21 579	94 %
I.1.2.3. Lesnická infrastruktura	O11 – počet subjektů, které obdržely investiční podporu	392	90	450	497	110 %
	O12 – celkový objem investic (tis. EUR)	34 057	11 683	52 000	69 683	134 %
II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	O43 – počet příjemců podpory	3 550	520	2 300	1 495	65 %
	O44 – plocha zalesněné půdy (ha)	9 000	1 202	3 000	3 115	104 %
II.2.2. Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	O49 – počet podpořených lesnických podniků	450	6	100	21	21 %
	O44 – plocha zalesněné půdy (ha)	37 000	262	3 000	1 541	51 %
II.2.3.1. Zlepšování druhové skladby lesních porostů	O51 – počet podpořených lesnických podniků	1 550	0	100	49	49 %
	O52 – podpořená plocha lesa v ha	40 000	0	4 500	2 760	61 %
	O53 – počet závazků	Nebyl definován	30	200	53	27 %
II.2.4.1. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	O54 – počet realizovaných preventivních/obnovních aktivit	600	60	600	485	81 %
	O55 – podpořená plocha lesa v ha	290	620	15 000	7 340	48 %
II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích	O56 – počet podpořených lesnických podniků	130	11	80	61	76 %
	O57 – celkový objem investic v tis. EUR	3 187	791	6 500	6 890	106 %

Pozn.: Značka „O“ označuje opatření a ukazatele, které jsou v rámci pravidelných hlášení (v monitorovacích tabulkách) reportovány Evropské komisí.

¹ Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 (květen 2007).

² Zpráva o střednědobém hodnocení (říjen 2010), informuje o stavu implementace PRV7+ k 31. 12. 2009.

³ Tato hodnota nemusí odpovídat cílové hodnotě, která byla stanovena na počátku programového období, viz opatření II.2.1.

⁴ Výroční zpráva o implementaci PRV7+ za rok 2015.

⁵ Ex-post hodnocení Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 – závěrečná zpráva.

Příloha č. 3: Pozorovatelná zvířete

